

BROEDVOGELS VAN DE LANGE BRETEN EN OMGEVING IN 1984 Frank v Groen

Voor het derde achtereenvolgende jaar is dit gebied ten noordoosten van Halfweg geïnventariseerd op broedvogels. Een terreinbeschrijving werd gegeven in het verslag over 1982 (van Groen 1982). Het in 1984 geïnventariseerde gebied is wat kleiner dan in 1983. Het oostelijk deel van de Lange Bretten is op de schop genomen ten behoeve van de aanleg van volkstuinen. Het is jammer dat door de aanleg van dit complex een groeiplaats van de beschermde gevlekte rietorchis werd vernietigd. Tussen het nieuwe volkstuinencomplex en de Lange Bretten is een slootje gegraven en een dijkje met beplanting aangelegd, zodat het resterende rietland goed is afgescheiden van de tuinen. Naast deze verkleining van het inventarisatiegebied is ook het noordelijkste puntje niet geïnventariseerd. Zie voor de huidige omvang van het geïnventariseerde gebied de bijgaande kaart.

METHODE

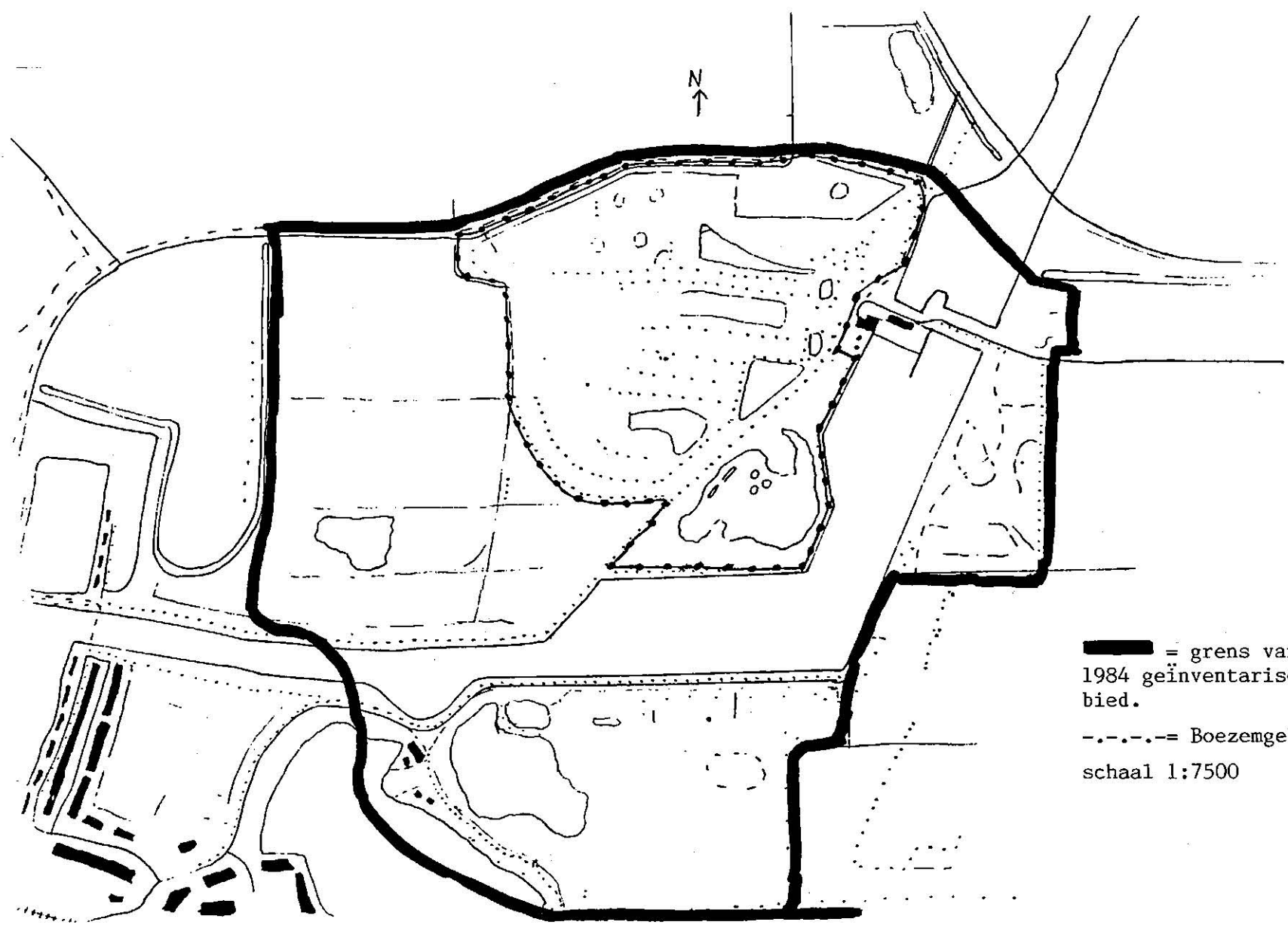
De resultaten van 1984 zijn goed te vergelijken met die van 1983. In beide jaren is volgens de handleiding territoriumkartering van het SOVON Broedvogel Monitoring Project (BMP) gewerkt. Voor een aantal vogelsoorten (b.v. Kleine Karekiet) zijn echter de inventarisatiecriteria veranderd. In de meeste gevallen kan bij minder waarnemingen al van een territorium gesproken worden. Zo waren in 1983 bij 7-9 geldige bezoeken minimaal drie territorium-indicatieve waarnemingen van de Kleine Karekiet nodig om een territorium te kunnen vaststellen. Volgens de laatste BMP-criteria is één waarneming al voldoende, mits deze na de zogenaamde datumgrens gedaan is. In het geval van de Kleine Karekiet is dat 1 juni. Men spreekt van 'geldige bezoeken' vanaf het moment dat de betreffende vogelsoort voor het eerst dat seizoen in het inventarisatiegebied wordt aangetroffen. In 1983 was het aantal territoria van de Kleine Karekiet volgens de oude criteria 45, volgens de nieuwe 51. Territoria uit in 1983 wel, maar in 1984 niet geïnventariseerd terrein zijn hierbij uiteraard niet meegerekend. De in dit verslag genoemde resultaten van 1983 zijn opnieuw behulp van de laatste BMP-criteria, zodat de hier gegeven aantallen kunnen verschillen met die in het verslag over 1983 (van Groen 1983). De territoria die in de in 1984 niet geïnventariseerde gebieden lagen zijn niet meegeteld bij de aantallen zoals gegeven in het verslag van 1983, zodat de aantallen territoria voor 1983 die in dit verslag worden genoemd vergelijkbaar zijn met die van 1984.

De BMP-criteria voor het inventariseren van eenden waren in 1984 duidelijker dan het jaar ervoor. Alleen waarnemingen van gepaarde eenden en vrouwtjes met jongen worden meegeteld. Bovendien geldt voor elke soort een datumgrens. Op grond van eenmalige waarnemingen van voor deze datumgrens mag niet van een broed-geval worden gesproken. De gegeven aantallen voor 1983 zijn verkregen volgens deze criteria.

Voor het BMP werden alleen de resultaten van het zogenaamde Boezemgebied gebruikt. Het hele gebied is vanwege zijn inhomogeniteit minder geschikt als BMP-proefvlak. In 1984 werden 16 bezoeken afgelegd waarvan drie nachtbezoeken. Het eerste bezoek was op 25 februari, het laatste op 2 juli.

RESULTATEN

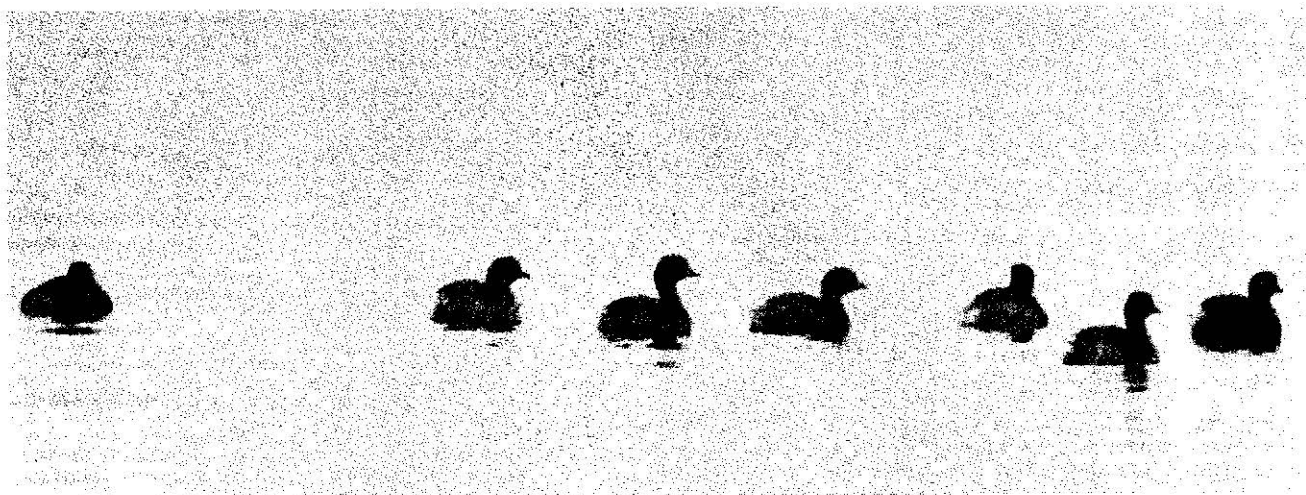
Hieronder volgt een opsomming van de broedvogels met de aantallen territoria/broedparen in 1983 en 1984. In 1983 broedden er 43 soorten, in 1984 waren het er 45.

— = grens van het in
1984 geïnventariseerde ge-
bied.
-.-.-.- = Boezemgebied.
schaal 1:7500

Lijst van broedvogels met aantallen broedparen/territoria

	1983	1984		1983	1984
Dodaars	5	7	Boerenzwaluw	-	1
Fuut	4	5	Witte Kwikstaart	1	1
Roerdomp	-	1	Winterkoning	2	6
Bergeend	2	4	Heggemus	9	7
Krakeend	3	1	Blauwborst	-	1
Wilde Eend	35	25	Sprinkhaanrietzanger	4	3
Slobeend	8	8	Snor	2	3
Kuifeend	21	19	Rietzanger	15	24
Tafeleend	2	2	Bosrietzanger	33	30
Bruine Kiekendief	2	1	Kleine Karekiet	51	73
Patrijs	6	2	Grasmus	6	2
Fazant	12	14	Tuinfluitier	5	6
Waterral	1	-	Fitis	14	20
Porseleinhoen	-	1	Zanglijster	1	1
Waterhoen	7	11	Merel	5	7
Meerkoet	26	22	Baardmannetje	1	4
Scholekster	-	1	Koolmees	3	4
Kievit	10	10	Rietgors	25	23
Tureluur	1	1	Putter	1	-
Houtduif	1	2	Groenling	7	7
Koekoek	4	4	Kneu	14	12
Ransuil	1	1	Huismus	3	3
Veldleeuwerik	5	6	Spreeuw	3	2
Graspieper	1	-	Ekster	2	3

Dodaarzen

Christian Marx

In het bovenstaande springt de toename van de Dodaars in het oog. In 1982 broedden er 4 paar, in 1984 7 paar. De vraag rijst of deze toename een verschijnsel is dat zich ook elders voordoet of alleen te danken is aan plaatselijke omstandigheden. Ik heb de indruk dat ook in het aangrenzende Recreatiegebied Spaarnwoude de Dodaars toeneemt.

Het aantal Patrijzen nam daarentegen drastisch af, een afname die over het hele land opmerkelijk schijnt te zijn.

De toename van het Waterhoen berust geheel op een andere manier van inventariseren. In 1983 werden alleen roepende exemplaren genoteerd, in 1984 alle waargenomen exemplaren.

Heel opvallend was de veel geringere zangactiviteit van de Veldleeuwerik in 1984 ten opzichte van 1983 (respectievelijk 20 en 45 waarnemingen). Er werden echter niet minder territoria vastgesteld.

De Heggemus laat een verplaatsing zien van zijn broedactiviteiten tengevolge van terreinwerkzaamheden. Na het openhakken van de bosjes van het recreatie-terreintje in het oostelijk deel van het gebied, nam het aantal territoria daar af van 5 naar 3. In het Boezemgebied nam het aantal toe van 1 naar 3 na het dumpen van grote hoeveelheden takken daar.

Het verschil in biotoopkeuze tussen Kleine Karekiet en Rietzanger was veel minder uitgesproken dan in 1983. De Rietzanger broedde nu ook in het 'karekieten-terrein' van 1983, terwijl de Kleine Karekiet veel meer dan in 1983 in 'rietzanger'-terrein broedde, zoals langs de spoorlijn Amsterdam-Haarlem.

Tenslotte wil ik Joop Andriese, Do Beckers, Mark & Edith Kuiper bedanken voor hun hulp bij het inventariseren. Menno Huizinga verstreekte aanvullende gegevens.

VERWIJZINGEN

- van Groen, F 1982. Verslag van een broedvogelinventarisatie bij Halfweg in 1982.
De Gierzwaluw 20: 146-149.
 ——— 1983. Broedvogels van de Lange Bretten en omgeving in 1983.
De Gierzwaluw 21: 82-85.

Frank v Groen,
 Camperstraat 17F,
 1091 AD Amsterdam.

Christian Marx

Kneu